

Nushası 10 kuruş

Posta ücreti 40 Para

Senelik abonasi
100 kuruş

Posta ücreti 10 kuruş

İstanbul

Şehremaneti Mecmuası

Şehremaneti tarafından ayda bir çıkarılır

Yeni Belediye kanunu

Belediye kanun layihasının ensun Aldığı şeklin mecliste bulunduğ-u mahumdur . Layihanın bu seneki decrei ictimaiye başlanğıcında kanuniyet kesp edeceğinde şüphe yoktur . Bu kanunun meşrutiyetin ilanından beri takip ettiği safhat ile bu defa alacağı şekil hakkında ilerde mütalatte bulunmak üzere şimdilik yalnız Dahiliye vekâletile Şurayı devlet tanzinat dairesinin esbabı mucibe mazbatasını — vesika olmak itibarile — aynen derç ediyuruz :

Dahiliye vekâletinin

Esbabı mucibe lîyihası

Muhtelif içtimai esbap ve hassatan iktisadi müesseratın neticesi olarak ferdi mevcudiyet ve sâilerin toplanma ihtiyacından doğan beldeler medeni tekâmülün geçirdiği devrelere göre iptidai şekillerden gittikçe mütakâmil şekillere doğru inkişaf ve her yerde memleketin medeni varlığının en yüksek derecesine yükselerek Hükümetler tesisine taküm etmiş ve onlara mesnet olmuştur . Belde sakinlerinin müşterek ve mahalli mahiyeti haiz olan medeni ve içtimai ihtiyaçlarının tesviyesi için teşekkül eden belediyeler tarihin kaydedebildiği zamanlardan beri bin bir tahavvül içinde ve fakat serbest kaldıkları vakit daimi bir takümüle doğru giderek muhitin en müterakki bir idare şeklini tatbik edebilmişlerdir .

Hassaten büyük beldelerin tarihi , milli teşekküllerin istibdat idarelerine karşı millet serbestisini ve muhtariyetini müdafaa ve istihsal için başladığı mücadelelerin izleri, hadiseleri şiddetli tezahüratla doludur . Müstebit hükümdarlara Dere Beylerine belde dahilindeki imtiyazlı sunufa hülâsa keyfi ve isdibdadi

mahiyetteki müdahalelere karşı tevaccül eden bu milli mücadeleler hamleleri tedricen birleşerek ve tevessü ederek son asırların büyük milli inkılablarını yaratmıştır .

Millet mürakabe ve idaresine tabi hükümet şekillerinin mevcut olduğu memleketlerde milli ve umumi mahiyetteki hususatin milli teşkilata tevdi ve mahalli mahiyetteki işlerin de , yine milli hükümetin kuvvetli teftiş ve mürakabesine tabi olmak şartile , mahalli teşekküllerin hududu dahilindeki halk tarafından muntahap umumi meclislerin mürakabesi altındaki mahalli idarelere kabiliyetlerinin müsait olduğu derecede tevdi Belediye ve hükümet teşkilatının hudutlarını tespit için elde umumi ve muvafık bir düstur Türkiye belediyeleri diğer mütemeddin memleketlerde belde- elrin geçirdiği tekâmül yolunda epice ilerlemiş olmakla beraber itiraf etmek lazım gelirse son senelerde bazı mühim maddelerin tadil edilmiş olmasına rağmen bilhassa Belediye makinesinin işlemesi ve mürakabe edilmesi itibarile

kendilerinden beklenen yüksek idari faaliyet ve mali kabiliyeti göstermeğe gayri müsait ve teşekkül itibarile tamamen gayri ilmi ve garip bir teşekkül olmaktan henüz kurulamamışlardır .

Taşra belediyelerine , son taadilata rağmen , şimdiye kadar devam eden esaslı şeklini vermiş olan 23 eylül 1293 tarihli Vilayet - Belediye Kanunu , Belediye teşekküllerinin en mühim uzvu ve faaliyet ve intizamının arımlı olan umumî belediye meclislerini (Cemiyeti belediye) filen belediyenin idare mer'uiyetini üzerine almış olan Belediye meclislerile meclisi idarelerin halitasından teşekkül ettiğinden belde halkının belediye idaresini müessir bir mürakabe altında bulundurulmasına imkân bırakmamış bahusus son zamanlarda meclisi idarelerin âza miktarı da âzaldığından en iki âzadan mütezekkil belediye meclisi heyeti cemiyeti belediyeden nafiz bir mürakabeden tamamen azade ve bina ne'vayh bu nevi keyfi ve muhafazakâr çok müsait vaziyete girmişlerdir . Cümhuriyet pirnes'lerini kabul ve tatbik etmekte olan , memleketlerde muntahap idarelerin hakimiyeti milliyeyi ifade eden muntahiplar tarafından umumî belediye meclisleri (Cemiyeti belediye) vasıtasile mürakabesi esasının tatbikidirki Cümhuriyet esaslarile ahenktar bir manzuma teşkil etmesi lazım gelen belediyelerin hayatından feyizkâr tesiri yapn ktadır .

İstanbul belediye teşkilatı da vilayet belediyelerinin az çok vaziyetinde iken 17 kanun evvel 323 tarihli kanunla bir derece kadar islah edilmiş isede sureti tatbikiyesine dair olan nizamnameler ile birlikte yine muhafazakâr vaziyet merkezizetci zihniyeti ifade etmekten kurutulamamıştır .

Bu kanun layihasında atideki esaslar kanunun çerçevesini teşkil eder :

1 — Türkiye belediyeleri tesisi , hemşehrilik hukuku , salahiyet ve vezaif intihabat , teşekkül , mafevk idari makam tarafından mürakabe , menabii varidat itibarile bir müsavat irae ederler]

Hükümet idare merkezi olan beldelelerle sıyasi esbaba binaen hususî kanunlarla şehremaneti halinê ifrağ edilen beldelelerin belediyesi Şehremanetlerinin masumiyeti ve birinci derecede valinin mür'atbesine tabi olmayarak doğrudan doğruya Dahiliye Vekaletine merbutiyeti gibi bir kaç istisnadan sarfınazar edilirse diğer belediyelerin heman aynı mahiyettedir .

2 — Belediyeler için Devlet kanunlarının ahkâmına muarrız olınamak şartile mahallî temayül ve istiyaların ifade ve emrettiği her türlü imar ve terekki kararlarını vermek ve tatbik etmek hususunda , Cümhuriyet ferdleri gibi , hukuku tabiyeden olan serbestii sayüamel hakkı sarabatlen tanınmıştır .

İngiltere ve Japonya istisna edilirse belediyecilikte ilerlemiş diğer , mütemettin memleketlerde ezcümle Almanya , Fransa ve Avusturya , İsviçre , İtalya , İspanya , Romanya gibi belediye kanunları islah edilmiş olan memleketlerde belediyelerin hukuku esasıyesinden madut olan bu esas kabul edilmiştir .

Vakrâ belediye kanunlarında belediyelerin salahiyetleri vasi mikyasta , tasahih ve tadat edilen ve icraatı sıkı bir mürakabe altına alınmayan İngiltere gibi yerlerin belediyesi çaba az muhtariyete malik addedilmek lâzım gelmezde hassatan Almanya belediyelerinde kanun dairesindeki serbestii sayüamel hattının verdiği mes'ut neticeler bu şeklin tercihan kabulü için kâfidir .

Şimdiye kadar kavanini mevzuamızda Türkiye belediyeleri için böyle bir serbestii sayamel hakkı sarahaten tanınmamış isede 23 eylül 1293 tarihli vilayet belediye kanunun üçüncü maddesinde, belediye vazâifini tatât eyledikten sonra maddenin nihayetine « ve bu gibi mevad-ı nafiaya dikkat ve itina etmekten ibarettir. » denilerek zımnen, belediyelerin sahayı icraatı serbest bırakılmış olduğundan Türkiye belediyeleri için bu kanun layihasında kabul edilen esas mevcut bir hakkı ifadedir.

3 — Belediye işlerinde Devlet kanununun tamamii tatbikini temin ve belediyelerin kanuna muhalif icraatı suratlâ men ve tevkif edebilecek kuvvetli bir Hükûmet mürakabesi esasları ve mümkün tafsilatla şerâitü vaz edilmiştir.

Hükûmetle belediyeler arasındaki münasebet az çok her memlekette Hükûmetin efrat ve müesseseler ve belediyeler üzerindeki vilayeti ammesine, istinat eder, ve alelilak hukuk ve menafii umumiyeyi muhafaza ve mülâfâa, vazifesinden münbaistir.

İctimai ve siyasi zabt-ı rap-ı icap ettiği derecelerde tezahür eden; Lu mürakabe hakkı az çok umumî kanunların tatbikat meselesî olmakla beraber bunun hususî kanunlarla hudutlarını tesbit ve tatbik tavazzuh ve şerâitinin tayin ve tafsîl edilmesi ferdlâ müesseselerle Hükûmet teşkilatı arasında bilûzum ihtilâfata meydan vermemek itibarile çok faydalıdır.

Belediye meclis ve encümenlerinin kararları ve belediye reisinin icrai ve idari mahiyetteki emirleri mafevk ve idari makamın kanunî bir lüzum ve zaruret mevcut olduğu ahvalde müdahalesine tabidir. Bu idari müdafaaların derece derece mafevk makamlar nezdinde

istinaf ve temyiz edilerek tashihî için imkân bırakılmıştır.

Birer şahsiyeti hükmiye olarak tanıtmak itibarile idari olduğu kadar birer şahsiyeti hukukiye olarak da tanınmış olan belediyeler için idari salahiyyet mesealinin elyevm cari olduğu gibi mutlak olarak mahfuz bırakılmıştır.

Hükûmetin nazif ve kavi mürakabe ve müdahalesi için bu şerait altında umum için faydalıdır. Belediye Reislerinin intihabı son belediye kanununda yapılan tadilatla belediyelere verilmiş mutlak bir hak iken mahza Hükûmetin belediyeler üzerinde mürakabesinin takviyesi için bazı takibata tabi tutulmuştur. Kanunî vazifenin Hükûmetin tahriri tebligatına rağmen, ifadan istinâk hâlinde belediye reisinin işten el çektilerle Meclisi İdari vilayet kararı ve Lahiliye Vekâletinin tasdikile vazifesine nihayet verilmesi Hükûmet mürakabesine azami bir tesir vermiş olacaktır.

4 — Halkın nazif mürakabesi belediye işlerinde selâh, selâmeti ve doğruluğu vehemşe hürleri alakadar eden belediye aîd intizam sıhhat ve imar işlerinde surâtı ve mahallî ihtiyaçlara tevafuk temin eder. Belediye intihabatının her türlü müdahaleden âzade olması ve belediye meclislerinin belediye Reisi ve idaresi üzerinde tam bir mürakabe hakkına malikiyeti bazı ahvalde belediyelerin icraat kabiliyyetini ténkis etmekle beraber faydası her yerde mücerrep ve hassaten halkta Hakimiyyeti Milliye prensiplerinin icap ettiği terbiyeî siyasîyenin inkişafına çok hadim olmak itibarile çok faydalı bir düsturdur. Kanun layihası bu esaslara istinat eden mühim maddeleri ihtiva etmektedir.

5 — Belediyelerin mecburi ye ihtiyari vazifeleri muayyen maddelerle

tadat edilmekle beraber salahiyetlerine ve imtiyazlarına dair kısımda kendilerine geniş bir sabaî faaliyet imkânı bırakılmıştır.

Beldeler dahilinde belde ihtiyacatına taalluk eden "tektirik"le veya Hava Gazı, tenvirat her nevi Tramvay, Su tesiatı gibi umuru nafia işleri Belediyenin tabiaten malik oldukları hukuku imtiyaziyedendir. Heman bütün Avrupa belediyeleri için tanınmış olan bu hak her nevi sui tefelhûmatı ortadan kaldırmak için sarılı maddeler ile tespit olunmuştur.

Birinci Fasl

Belediyelerin birer şahsiyeti hükmiye olarak ifadesi, belde hayabından doğan belediyelerin mahalli ihtiyaçları, temayülleri, inkişaf ceryanlarını, beldenin haklarını vazifelerini temsil etmek itibarıyla "vüdur"ur. Tatbikatta belediyelerin vaziyeti hukukîyesini tayin varidata yardım edecektir.

Faslın ikinci maddesi beldeler için asgarî nüfusa şartını vazetmektedir. Beldeler tahmil edilen mecburi vazifelerin ifası için herhalde belde nüfusunun 2000 den aşağı olması elzem görülmektedir. 2000 maaş nüfusu bu miktardan aşağı olan kaza merkezlerindeki elyevm (328) adetden ibarettir.

Ve vilayet merkezlerinde idarî bir zaruret olarak bila kayıit belediye idaresinin teşkili mecburiyet altına alınmıştır. Belediye hudutlarının tesbiti ve bundan sonra hadis olacak ihtilafatın adilane bir surette halli belde aksamının ayrı bir belediye teşkil etmesi beldeye mücavir köylerin beldeye ilhakı şubeleri teşkili bir köy veya bir kaç mücavir köyün bir belediye vücade getirmesi için sari usullerin tatbiki temin edilmiştir.

İkinci Fasl

Belediyelerin mecburi ve ihtiyari vazifeleri kanununla birer birer tafsil ve tadat edilmiştir ki küçük belediyeler için kanunun bu, rehberliğe şiddetle ihtiyaç vardır.

Belediye vezaifi meyânında öyleleri vardırki varidatın kifayetsizliği yüzünden bir kısım küçük Belediyelerin bu vazifeleri ifasına imkân yok iken varidatı yüksek olan belediyeler için kabili ifa büyük küçük belediyeler için kabili ifa olan vazifesi 15 inci maddenin 1-54 üncü fıkraları ile bilakaydusân mecburi vazifesi meyânında gösterilmiş, fukaraya mecburi veya ucuz ilaç verecek eczane, ücretli ücretsiz muayenehane ve dispanser vücade getirmek ve işletmek yazı eleleriyle senelik varidatı elli bin müteceviz olan belediyeler için ve ücretli ücretsiz muayenehane ve dispanser vücade getirmek belediye hastanesi mahalli ihtiyaçla münasip istatyonlar tesis etmek ve işletmek vazifeleri varidatı iki yüz binden yukarı belediyeler için yetimhane, eczane emzirme evleri, bimarhane, tebhirhane vücade getirmek ve işletmek vazifeleri senelik varidatı yüz bin liradan yukarı olan belediyeler için mecburi vazife olarak tespit edilmiştir.

19 uncu madde belediyelerin haklarını ve salahiyetlerini ve imtiyazlarını tafsil etmektedir.

Belediye idarelerinin, kanunun kendilerine tahmil ettiği vazife ve hizmetleri ifa etmek şartıyla belde sakinlerinin müsterek ve medeni ihtiyaçlarını tesviye edecek her türlü teşebbüsâtı icra ve tesiat vücade getirebilmeleri ve kanunların ezhâsı hükmiyeye verdiği serbestii sayıfamel ve serbestii tasarrufat hakkı-nda istifade edecekleri tasirli edilmek suretile belediyelerimizin gütükçe inkişaf

edecek olan her türlü medeni ihtiyaçlarını tesviye hususunda belediyelerimize çok vasi bir serbestii icraat salahiyeti tanınmış oluyor.

Bu maddenin dördüncü fıkrasile belediye sınıri dahilinde kalan sahihsiz arazi ile nehir, göl, ve deniz aksamının kavanin ve usulü mevzuasına göre tasarruf ve kanunu medenimizin 636 ve 641 inci maddeleri mucibince devletin mülkü addolunan yerlerden belediye hududu dahiline bulananların tasarrufu belediyelere devr ve terkedilmiştir.

Beldelerin b'nihiye umran ihtiyacı içinde zaten gayri kâfi menabii varidatla pek müşkil vaziyetlerde kalan belediye-lerimiz için bu fıkra boş arsaların ve sabil aksamının imarını teshil etmiş olacaktır.

Maddenin onuncu fıkrası belediyece alınacak, verilecek menkul, gayri menkul emvâlin mübayaası furuhiu, mübadelesi, icarı, müzayede, münakasa ve ihalesi ve usulü muhasebesi devletçe müttahaz esasata tevfikân Dahiliye Vekâletince tespit edilecek talimatnameye tabi tutulmuştur ki belediyelerin teşekkülleri vazifeleri itibarile icra ettikleri hususat ve imar faaliyetinin istilzam

ettiği sur'at ve hassatan iktisadi mahiyetindeki belediye müessesatının tesis ve idaresindeki istisnaiyet itibarile müzayede ve münakasa ve ihale ve usulü muhasebe hususlarında Devletçe müttahaz esasai nazarı dikkata alınarak ve mümkün mertebe onlara tevfik olunarak hazırlanacak talimatnamelerle bu hususiyet ve istisnai vaziyetlerin icap ettiği tesbitin iradesi mümkün olacaktır.

Üçüncü Fasl

Şimdiye kadar Belediye meclisi ünvanı altında icrai bir sıfatla çalışan meclis bu kanunla ortadan kaldırılarak yerine salahiyei mahdud bir encümen ikame edilmiş olduğundan bu kanun layihasında Belediye Meclisi Umumi (Cemiyeti Belediye) makamına kaim olarak Belediye Meclisi tabiri istimal edilmiştir.

Üçüncü Fasl Belediye Meclisinin (Meclisi Umumi Beledi) Âzası miktarını belediyelerin nüfusuna göre nisbi bir tezyütle tespit etmektedir.

Almanya'da Belediye kanununda Belediye Meclisinin Âzası miktarı asgari 12 olarak kabul edilmiş ve nüf

2500	ile	5000	arasındaki beldeler için	18	ve
5001	«	10,000	«	24	«
10,001	«	20,000	«	30	«
20,001	«	30,000	«	36	«
30,001	«	50,000	«	42	«
50,001	«	70,000	«	48	«
70,001	«	90,000	«	54	«
90,001	«	120,000	«	60	«

120,000 den yukarı her elli bin Nüfus için altı âza ilave olunması esas kabul edilmiştir.

Fransız kanununda ise beş yüz nüfuslu belde ve komünlerin asgari on meclis âzası

500	le	1,500	arasında	12
1,500	«	2,500	«	16
2,500	«	3,500	«	21
3,500	«	10,000	«	23
10,000	«	30,000	«	27
30,000	«	40,000	«	30
40,000	«	50,000	«	32
50,000	«	60,000	«	34
60,000	«	Ve daha yukarısı için	«	36

Âza olacağı gösterilmektedir. Kanun layihasının yirmi birinci maddesine göre Belediye meclislerinin asgari on iki âzası olacaktır.

Kadın Erkek Nufusu 3,000 le 5,000 arasında olan beldelerin belediye meclislerine iki binden yukarı her 500 nüfus için zamineten bir âza yani ceman on dört âza ve nüfusu 500 le 10,000 arasında olan beldelerin 5000 den yukarı her 1,000 nüfus için zamineten bir âza yani ceman 19 âza ve nüfusu 10,000 le 2500 arasında olan beldelerde 10,000 den yukarı her 3,000 nüfus için zamineten bir âza yani 24 âza ve nüfusu 25,000 le 50,000 arasında olan beldelerde 25,000 den yukarı her 500 nüfus için zamineten bir âza yani ceman 29 âza ve nüfusu 50,000 ile 100,000 arasında olan beldelerin 50,000 den yukarı her 10,000 nüfus için zamineten bir âza yani âza ve nüfusu 100,000 den yukarı olan beldelerin 100,000 den yukarı her 25,000 üs için bir âza intihap edilecektir, Kabul edilen bu nispet her beldenin nüfusile mütenasip miktarda meclis âzasının malikiyetini temin edeceği gibi nüfusun tezyüdüle âza miktarının lüzumundan fazla tezyidine de meydan vermiyecektir. Belediye intihaplarında rey sahibi olmak ve belediye meclisine intihap olunabilmek için mu-

ktezi şerait 24 maddede tadat edilmiştir. Mebusan intihabına iştirak için asgari yaş teşkilatı esasiye kanununda 18 olduğu için belediye intihabatında müntehiplerin asgari 18 olarak kabul edilmiş ve Belediye Meclisi âzasının asgarisi 2 teğrinievel 1336 tarihli ve 34 numaralı kanundaki esas dahilinde 25 olarak kabul ve yine aynı kanun esas ittihaz edilerek müntehap olabilmek medeni haklarını kullanmaktan mahkeme kararı ile menedilmemiş olmak ve üç seneden fazla hapis veya ağır cezalara mahkûm olmamış bulunmak kayıtları ipka olunmuştur. Belediye meclisine âza intihap edilebilmek için muktezi şeraite gelince 2 teğrinievel 336 tarihli 34 numaralı kanuna göre Türkçe tekellüm edebilmek kaydı (Türkçe okur yazar olmak) suretinde islah edilmiştir. Belediye teşkilatı için asgari nüfus 2000 kabul edildiğine göre miktarı kâfi okur yazar âzanın bulunabilmesi her zaman mümkün olabilecektir. Belediye meclisi âzahına veya Belediye meclisi tarafınca beldenin umranına ve sıhhi işlerle umuru-hayriyesine müteallik tevcih edilen bir vazi'eyi sıhhi espap veya seyahat suretile belleden müfarikate mecburiyet veya son sekiz sene zarfında iki senelik meclis âzahı veya fahri belediye vazifesi deruhte etmiş olmak gibi bir mazeret

olmaksızın imtina edenlerin Belediye meclisi kararla 4 sene için yeniden aza intihap olunmak hakkından mahrumiyeti esas 28 inci madde ile vaz edilmiş olduğundan bu gibilerin intihap edilmeyeceği 24 üncü maddenin 6 ncı fıkrasında tasrih edilmiştir.

Alman belediye kanununda belediye hemşehirlileri içinde belediye vazifesini bila mazeret kabul etmeyenler içi nâza intihap edilmek hakkından altı sene için mahrumiyet esas kabul edilmiş ve şimdiye kadar geçen pek uzun bir tatbikat devresinde bu maddenin mevcudiyetinden belediyeler çok istifade etmişlerdir. Filvaki hemşehirlilerin belediye hizmetinden istifade etmeleri verdikleri belediye vergileri ve rüşumata mukabil bir hak olarak kabul edilse bile hemşehrilik sıfatile intihabata iştirak olunabilmek hakları mukabilinde bazı hemşehrilik vazifelerinin tahmili icap etmektedir. Belediye meclislerimizin faaliyetini tezyit ve takviyeye ve beldelerimizin çok muhtaç olduğu umuru hayriye ve imariyelere hemşehrilik el birliğile çalışmasını temine çok yardım ederek olan bu müeyyidei kanuniyeye bir çok beldelerde ihtiyac mevcut olduğundan bu maddei kanuniyenin husrûi suretle tatbiki faydalı neticeler verecektir. Hemşehriliklerden her hangi birinin bu maddei kanuniye yüzünden her hangi bir haksızlığa maruz kalmaması için yani maddei kanuniyede lazım gelen teminat ihmal edilmemiş ve intihap işlerinde olduğu gibi bu meselede hemşehirlilerin sulh hakimi huzurunda hakkını müdafaa etmesine imkân bırakılmıştır. Belediye Re'isi ve ya âzasının belediye umuru üzerinde her hangi bir suretle imali nüfuz ederek menafii şahsiye temin edememesi için 29 üncü maddede mühim takayyidat vazedilmi-

ştir. Belediye intihabatı hakkındaki ahkâm şimdiye kadar tatbik olunan eşkale yakın olmakla beraber intihabatın intizam, selamet ve suratini temin edecek ahkâm vaz edilmiş ve bu husus intihabatın mebdesi ve muntelâsı tespit olunmuştur. Belediye intihabatında sahte isim ve sıfat takinan veya intihap hakkından mahrum olduğunu saklayarak kendisini intihap defterlerine yazdıranlar ve muntehipleri tehtit edenler, rey sandıklarının açan veya intihap ilan varaklarını veya intihap cetvellerini çalan ve ya parçalayanlar hakkında ve ya intihap işlerini men ve intihap encümeni heyetinde intihap hali ifsat ve bitarafı ile ihlâl edenler hakkında fiillerinin derecesine göre müessir ahkâmı cezaiye vaz edilmiş ve Belediye intihap işlerinde nüfuzu memuriyetini suyi istimal eden Hükümet memurlarının Türk Ceza kanunile cezalandırılacağı tasrih olunmuştur. Belediye intihabatında kanunun tarifatına muğayır hareket vukuu anlaşıldığı taktirde Şurayı Devlet kararla intihabatın tesdiileceği elli ikinci madde ile tasrih edilmiş ve fesh kararının Şurayı Devlete tahisi suretile intihabat işlerinde her hangi idari bir nüfuz ve müdahaleye meydan bırakılmamıştır. Belediye meclislerinin ne gibi şerait altında davet edilecekleri toplanacakları müzakere edecekleri ve karar verecekleri ve fesh olunacakları icap eden tafsilâtile ve tatbikatta tereddüde mahal bırakmayacak surette elli iki madde ile birer birer tazyih ve tasrih edilmiştir.

Belediye meclislerinin reisi tabiisi belediye reisleri olarak kabul edilmekle beraber senelik raporun kıraati ve müzakereesi esasında meclis अगर birinin riyaseti için kuyut vaz edilmiş ve belediye meclisi tarafından belediye idaresine

ait umum evrak ve kuyudat ve defatır ve hesabatın teftiş edileceği ve icabında belediye reisile encümen-âzasının ve belediye devair rüesasının meclise davet edilerek izahat vermeye mecbur tutulması için lazım gelen ahkâm vazolunmuştur. Varidatı 100,000 lirayı tecavüz eden Belediyelerin meclislerinin kendi azası meyanından veya haricinden daimi bir hesap müfettişi tayin edeceği tasrih edilmek suretile çok mühim olan teftiş işinin müstakil bir memur tarafından ifası temin edilmiştir. Kanun layihasında belediye meclislerinin müzakeratının aleniyeti esası kabul edilmiş ve kararların neşri ilanı için de ahkâmı mahsus vazolunmuştur. Belediye meclislerinin müzakeratının alen olması hemşerilerin belediye işleriyle daha ziyade alakadar olması ve belde halkının mümessilleri huzurunda belde idare adamlarının alenen hesap vermeye mecbur tutularak halk mürakabasının maddi olduğu kadar manevi bir tesir yapmasını temin etmiş olacaktır.

Bir senede üçer ay fasıla ile ve on beşer gün olmak üzere en az dört defa muntazaman igtima edecek olan belediye meclislerinde müzakeratın aleniyeti ve meclislerin daha büyük mürakabe hakkına malik olması münakaşatın şiddetli

olmasına sebebiyet verebileceğinden meclis reisinin müzakeratın muntazamen ceryanını temin edecek bazı inzibati selahiyetlere malik olması Avrupadaki emsalide nazarı dikkata alınarak faydalı görülmüştür. Bu inzibati selahiyetin neticesi tabiiyesi olarak meclis reisinin, meclis salonunda bir cürüm vukuunda zabıtabi adliye sıfatile tahkikati iptidaiye icrası selahiyeti tasrih olunmuştur. 75 İnci maddede belediye meclislerinin hangi işler hakkında müzakere icra ve karar ita edeceği gösterilmektedir. Belediye meclislerinin kararına iktiran etmesi lazım gelen maddeler birer birer tadat edilmiş ve bunlardan tangilerinin vilâyetin tasdikine vazi lazım geleceği ve hangi kararların Heyeti Vekile ve Şurayı Devlet kararlarile iktisabı meriyet edebileceği izah olunmuştur.

70 inci maddenin 8 inci fıkrasında Belediye Vergi ve Resimleri kanununun 31 inci maddesinin son fıkrasında muharrer dühuliye resmî yani kanuna merbut umumî tarifede mevcut olmiyan mevat ve eşya dühuliye resmî vazi için vilâyetin mütaleası üzerine Şurayı Devlet ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı alınacağı tasrih edilmek suretile Belediye Vergi ve Resimleri kanununun 31 inci

— Devamı edecek —

Me'sul müdür : İstatistik Müdürü

A . Suat